Unha Rusia sen mundo propio

Description

En polÃtica exterior, os mÃ¡is de oito anos de mandato de Boris Ieltsin transcorreron entre unha breve primeira etapa de abrazo incondicional a Occidente e outra segunda, de progresiva recuperaciÃ³n formal dun discurso moderadamente nacionalista que a duras penas conseguÃa disimular as sÃºas graves carencias, en particular por mor dunha situaciÃ³n econÃ³mica permanentemente Ã³ borde do abismo e unhas Forzas Armadas, con unha capacidade operativa e mesmo tecnolÃ³xica en estado catastrÃ³fico. Unicamente o arsenal nuclear, con mÃ¡is de dez mil cabezas, lle garante un lugar a carÃ³n dos sete grandes. Ieltsin en modo algÃºn Ã© alleo a tal estado de cousas. A misiÃ³n de liquidar a capacidade real dos exÃ©rcitos e a sÃºa substituciÃ³n por mÃºltiples gardas pretorianas que situaran a bo recaudo as sÃºas anchas espaldas foi unha constante desa axenda para a estabilidade polÃtica que seguiu Ã¡ liquidaciÃ³n da URSS e que convertiu a Rusia nunha burda caricaturado que foi en tempos.

A polÃtica exterior rusa estivo sempre moi condicionada polos avatares da situaciÃ³n interna. Na etapa de Yegor Gaidar, no primeiro goberno da presidencia de Ieltsin, e mesmo nos primeiros gabinetes de Victor Chernomirdin, que contaron con forte participaciÃ³n dos sectores reformistas procedentes do movemento democrÃ¡tico que aupou a Ieltsin ata a xefatura do Estado, Rusia apelaba e confiaba na axuda econÃ³mica de Occidente para superar a crise e asegurar unha transiciÃ³n sen cataclismos, do comunismo Ã³ capitalismo. A terapia de shock rematou en desastre total e agora, ata o propio Jeffrey Sachs, director do Centro para o Desenvolvemento Internacional da Universidade de Harvard e principal valedor desta especie de big-bang para a liquidaciÃ³n das economÃas planificadas, recoÃ±ece que gran parte da culpa da actual situaciÃ³n rusa corresponde a Occidente pola sÃºa despreocupaciÃ³n, tacaÃ±erÃa e falta de control. A axuda foi insignificante, afirma, comparada coas sÃºas necesidades, chegou tarde e foi a parar Ã¡s mÃ¡ns de autÃ©nticos cleptÃ³cratas, carentes do mÃ¡is elemental compromiso reformista.

Moitos rusos, por oportunismo ou por convicciÃ³n, comparten hoxe ese discurso de resentimento e desconfianza e argumentan a necesidade de contar coas propias forzas para evitar o total naufraxio da noutrora gran potencia. Rusia non se resigna a desempeÃ±ar un papel menor no escenario internacional e, moito menos, a actuar de mero comparsa dun hexemÃ³n americano que non toma en consideraciÃ³n de forma suficiente os seus intereses.

Da guerra Ã¡ paz frÃa, Ieltsin, dotado dun incuestionable olfato polÃtico, comprendeu rapidamente que a carta nacionalista era o Ãºltimo recurso para manter un mÃnimo nivel de aceptaciÃ³n por parte da sÃºa cidadanÃa e para atraguer e desarmar Ã³s sectores neoeslavÃ³filos, chÃ¡mense tradicionalistas, patriotas ou modernistas. A partires de 1995 iniciou un proceso de distanciamento formal de Occidente, de endurecemento da lingoaxe, mesmo con tonos desafiantes. A Ãºltima, esa recente bravata lembrando desde Beijing o potencial nuclear de Rusia, en resposta Ã¡s crÃticas formuladas coa boca pequena pola Casa Branca polo modo de conducir a guerra en Chechenia e a expulsiÃ³n dun diplomÃ¡tico estadounidense acusado de espionaxe. Un desentendemento, quizÃ¡is pactado, e, en todo caso, moi oportuno en Ã©poca electoral.

Pero o presidente ruso sempre foi consciente de que debÃa satisfacer un prezo pola masiva e xenerosa intervenciÃ³n occidental en apoio da sÃºa candidatura nos anteriores comicios presidenciais. E non soamente por iso. Boris Nikolaievich, moi especialmente no derradeiro periodo do mandato de Gorbachov, era o principal puntal de Occidente no Kremlin. En boa media, sentÃase debedor a ese Occidente que lle axudou Â¿ou dirixiu?) a pilotar a desintegraciÃ³n da URSS, a eses socios que lle redactaban os decretos que imporÃan as reglas de mercado na Rusia post-soviÃ©tica, Ã³s especialistas en marketing e estratexias electorais que tan eficazmente contribuiron a revitalizar a sÃºa deteriorada imaxe nos momentos mÃ¡is crÃticos.

Suma de desacordos

A campaÃ±a aliada en Bosnia; a ampliaciÃ³n da OTAN Ã³s paÃses de Europa central e oriental, antiguos aliados no Tratado de Varsovia; as sucesivas operaciÃ³ns militares contra Iraq; a guerra por Kosovo; ou as discrepancias contra as Ã¢Â?Â?inxerencias externasÃ¢Â?Â• na campaÃ±a antiterrorista de Chechenia, evidencian unha considerable suma de

desacordos que dificilmente poden ser obviados polo Kremlin. Pero era Primakov o Ãºnico capaz de dotar dun mÃnimo de credibilidade unha polÃtica que acostuma a ser calificada de simple retÃ³rica. Cando as forzas anglonorteamericanas bombardearon de novo Bagdad, Primakov non dubidou en chamar a consultas Ã³s embaixadores en Londres e Washington e, por primeira vez nos Ãºltimos dez anos, as tropas foron colocadas en estado de alerta.

A polÃtica exterior rusa experimenta, pois, un progresivo distanciamento de Occidente que se inicia en 1993 coa adopciÃ³n dunha nova doctrina militar que aposta pola recuperaciÃ³n da influencia tradicional no calificado como Ã¢Â?Â?estranxeiro prÃ³ximoÃ¢Â?Â• (toda a ex-URSS, a excepciÃ³n do BÃ¡ltico). A pesar de contar con numerosos detractores no propio Kremlin, esta tendencia asenta nunha doble tÃ¡ctica: diplomÃ¡tica, na zona europea, estreitando os lazos con BelarÃºs para contrarrestar a expansiÃ³n da OTAN cara o Leste; e estratÃ©xico-militar, principalmente na rexiÃ³n caucÃ¡sica e transcaucÃ¡sica.

O outro pilar desta orientaciÃ³n Ã© a intensificaciÃ³n da viraxe cara a China, iniciada en 1989 con Gorbachov e paralizada anos mÃ¡is tarde. O entendimento estratÃ©xico entre China e Rusia descansa fundamentalmente na sÃºa lÃ³xica resistencia a admitir sen mÃ¡is o dominio imperial estadounidense e, polo tanto, na necesidade compartida de evolucionar cara a multipolaridade establecendo unha fronte comÃºn que paralice a presiÃ³n occidental en materias consideradas sensibles (Chechenia-TÃbet ou TaiwÃ¡n).

Acceso ao artigo orixinal no repositorio web 1998-2012

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

Russia ARCHIVE

IDIOMA

Galego

Date Created
January 3, 2000

Meta Fields

Autoria :	3717
Datapublicacion :	2000-01-03 00:00:00